

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1149/2020
26.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Анкица Мишков, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Душанка Ђапић, адвокат из ..., ради супружанског издржавања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 573/19 од 30.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 26.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 573/19 од 30.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 470/18 од 17.06.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да на име супружанског издржавања тужиље и надаље, почев од 28.08.2018. године па док за то постоје законски разлози, плаћа месечно 30% од своје пензије, до 15. у месецу за текући месец, а доспеле рате одједном у року од 15 дана, у случају доцње са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље преко досуђеног месечног износа од 30% до тражених 50% од месечног износа пензије туженог. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 77.951,59 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 573/19 од 30.10.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужиље је одбијена а жалба туженог усвојена и пресуда Основног суда у Сомбору П2 470/18 од 17.06.2019. године потврђена у делу којим је одбијен тужбени захтев а преиначена у усвајајућем делу тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе туженог да на име супружанског издржавања плаћа тужиљи месечно 30% од своје пензије до 15. у месецу за текући месец, почев од 28.08.2018. године па убудуће док за то постоје законски разлози, доспеле рате одједном, у случају доцње са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као и делу одлуке о трошковима поступка тако што је обавезана тужиља да туженом накнади трошкове поступка у износу од 27.000,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује. Битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није предвиђена као ревизијски разлог чланом 407. ЗПП, па је указивање тужиље на ову битну повреду ирелевантно за одлучивање.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши супружници. Брак су закључили 1969. године и из тог брака имају двоје заједничке деце. Пресудом од 27.08.2013. године њихов брак је правноснажно разведен. Том пресудом одређена је обавеза туженог да доприноси тужиљиним издржавањем у износу од 25% од његове пензије, која је по изјављеној жалби повећана одлуком другостепеног суда на 50% пензије. Пресудом Врховног касационог суда Рев 765/14 од 17.07.2014. године преиначена је пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 671/13 од 27.11.2013. године и тужени је обавезан да плаћа супружанско издржавање у износу од 50% своје пензије до 27.08.2018. године. Након престанка брачне заједнице тужиља је краће време живела у домаћинству старијег сина, да би се убрзо преселила у кућу своје сестре, са којом и сада живи. Приходе не остварује већ се издржава од помоћи сестре и млађег сина. Рођена је ... и због старости и болести изгубила је радну способност. Помаже сестри око кућних послова, узгаја поврће за потребе исхране. Има додатне трошкове за куповину лекова. Тужени живи у кући коју је наследио након смрти оца. Корисник је инвалидске пензије у месечном износу од 20.000,00 динара. До недавно је обрађивао пољопривредно земљиште и на тај начин остваривао додатне приходе, али је због старости и болести престао. Годинама уназад болује од вена на ногама, користи преписане терапије, често одлази на лекарске прегледе и по том основу троши половину пензије. Од имовине поседује још пољопривредно земљиште које намерава да издаје у закуп. Старији син парничних странака је ожењен, без деце, корисник је пензије. Млађи син странака повремено одлази у ... где ради неколико месеци током године. Нема обавезу издржавања других лица.

Налазећи да је првостепени суд на овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, другостепени суд је применом члана 163. став 3. Породичног закона преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље налазећи да није основан.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Према члану 163. став 1 Породичног закона, издржавање може трајати одређено и неодређено време, а ставом 2 истог члана прописано је да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година. Према ставу 3, изузетно, издржавање супружника по престанку брака може да се продужи и после истека рока од пет година ако нарочито оправдани разлози спречавају супружника повериоца издржавања да ради.

Чланом 167. став 1. тачка 1 Породичног закона, прописано је да издржавање престаје када истекне време трајања, а ставом 4 овог члана да супружник чије је право на издржавање једном престало не може поново остварити право на издржавање од истог супружника.

У конкретном случају издржавање тужиље било је ограничено на рок од пет година судском одлуком а тај рок је истекао 27.08.2018. године, па је са тим даном престало њено право на издржавање. Без захтева повериоца издржавања и доказивања неопходних чињеница о постојању нарочито оправданих разлога који га спречавају да ради, издржавање не може бити продужено. Тужиља је поднела тужбу за продужење издржавања 28.08.2018. године, дакле, након протеча рока до ког је било установљено издржавање претходном судском одлуком. Како је издржавање престало истеком времена трајања издржавања, правилно је другостепени суд применом наведених законских одредби закључио да је тужбени захтев тужиље за продужење супружанског издржавања неоснован и да не постоји могућност поновног одређивања издржавања од истог супружника у ситуацији када је већ једном престало.

Нису основани ревизијски наводи тужиље о погрешној примени материјалног права истицањем да ниједном законском одредбом није прописана обавеза повериоца издржавања да тужбу за продужење издржавања мора поднети пре истека рока од пет година. Ова обавеза повериоца издржавања произилази из саме садржине цитираних законских одредби које одређују трајање издржавања супружника. Наиме, без обзира да ли је издржавање ограничено иле не судском одлуком, трајање издржавања ограничено је законом на рок од пет година. Истеком тог рока, без захтева за продужење издржавања који се мора поднети до истека рока од пет година, издржавање не може бити продужено јер престаје по закону, самим истеком времена трајања и не може се поново остварити.

С обзиром на наведено, ирелевантни су ревизијски наводи о испуњености услова за продужење издржавања тужиљи због нарочито оправданих разлога који је спречавају да ради с обзиром на њене године живота и здравствено стање. Такође, из истих разлога, није прихватљиво становиште подносиоца ревизије да истеком рока издржавања није дошло до аутоматског престанка обавезе туженог и да је она могла бити укинута само судском одлуком.

Правилна је и одлука о парничним трошковима донета правилном применом члана 207. Породичног закона у вези чл. 153, 154 и 165. ст. 2 ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић